

Η φοιτητική γενιά του 1,80 ευρώ την ώρα

Του ΗΛΙΑ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑ*

Πριν από λίγες ημέρες τα πανεπιστήμια της χώρας κλήθηκαν «αρμοδίως» να εκπονήσουν τον «αναπτυξιακό προγραμματισμό» τους για την περίοδο 2008-12. Ένα εγχείρημα που, αν και σημαντικό, θα πρέπει κατά τ' άλλα να έχει ολοκληρωθεί από τα ΑΕΙ εντός του τρέχοντος μηνός! Για την υποβοήθηση της υπερκατεπείγουσας αυτής άσκησης α λα Παρμενίων, το ΥΠΕΠΘ απέστειλε και κάποια σχετικά έγγραφα με μεθοδολογικά υποδείγματα, όπου σ' ένα μάλιστα απ' αυτά δεν παραλείπει, αυτοσυστηνόμενο, να μας υπενθυμίσει ότι είναι «αρωγός κάθε προσπάθειας ανάπτυξης της δημόσιας Ανώτατης Εκπαίδευσης».

Στα εκεί περιεχόμενα από τον «αρωγό» υποδείγματα υπάρχουν και κάποιες οίκοθεν αποκαλύψεις που φωτίζουν από παράπλευρες γωνίες την πραγματική φορολογική επιβάρυνση που συνεπάγεται η φοίτηση των Ελληνοπαίδων (και μη) στα ημεδαπά δημόσια ΑΕΙ. Για λόγους όχι προφανείς, και στην εναρκτήρια μάλιστα ενότητα του εγγράφου του, το ΥΠΕΠΘ επιδίδεται σε μια άσκηση προσδιορισμού του βασικού κόστους διδασκαλίας στη βάση στοιχείων που έχει αλιεύσει από την εκτέλεση του Τακτικού Προϋπολογισμού του 2007.

Εν πρώτοις βέβαια, προκύπτει η εξόχως εύλογη απορία γιατί ένας προγραμματισμός που αυτοαποκαλείται αναπτυξιακός, και μάλιστα τετραετής, δεν εκκινεί, ως αρμόζει, από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Αντ' αυτού στρέφει τους τηλαυγείς προβολείς των δημοσιονομικών στοιχείων αποκλειστικά και μόνο στο μισθολογικό κόστος της διδασκαλίας. Η επιλογή αυτή του ΥΠΕΠΘ αναδίδει ένα κάποιο άρωμα (ή για όσους το προτιμούν, οσμή) διδασκτρών, αλλά ας μην προτρέχουμε, μπορεί και να οφείλεται στις κλίσεις και προτιμήσεις του υπουργικού συμβούλου που χειρίστηκε το θέμα. Ας είναι.

Εδώ, δεν θα αμφισβητήσω ούτε τα στοιχεία, ούτε τη μέθοδο, ούτε τις προθέσεις του «αρωγού» Υπουργείου. Καλόπιστα, τα δέχομαι όλα όπως είναι, όπως περιγράφονται και όπως παρουσιάζονται. Απλώς θα κάνω μερικούς λογαριασμούς. Επεξεργαζόμενος τα στοιχεία του ΥΠΕΠΘ παρατηρώ ότι στα ελληνικά ΑΕΙ έχουμε 246.175 «μονάδες ενεργών φοιτητών» (συμπεριλαμβανομένου του Ανοικτού Πανεπιστημίου). Επίσης, βλέπω ότι το πραγματικό μισθολογικό κόστος για όλους αυτούς τους φοιτητές ανήλθε το 2007 σε 206,5 εκατ. ευρώ. Διαιρώντας τα δύο προκύπτει το ετήσιο μισθολογικό κόστος ανά ενεργό μονάδα φοιτητή, ήτοι 838 ευρώ. Αρα για κάθε εξάμηνο φοίτησης το μισθολογικό κόστος διδασκαλίας ανά φοιτητή είναι το μισό, δηλαδή 419 ευρώ. Αν θεωρήσουμε αντιπροσωπευτικό τον ενεργό φοιτητή που παίρνει έξι μαθήματα κάθε εξάμηνο, τότε το κόστος κάθε εξαμηνιαίου μαθήματος για κάθε φοιτητή διαμορφώνεται στα 69,83 ευρώ. Ως γνωστόν, με τον ισχύοντα νόμο το κάθε εξάμηνο έχει 13 διδακτικές εβδομάδες· συνεπώς το κάθε εξαμηνιαίο μάθημα διδάσκεται για 13 εβδομάδες επί 3 ώρες την εβδομάδα, άρα για 39 συνολικά ώρες στο κάθε εξάμηνο. Διαιρώντας, τέλος, τα 69,83 ευρώ που κοστίζει το κάθε εξαμηνιαίο μάθημα με τις 39 ώρες που διδάσκεται προκύπτει η μισθολογική δαπάνη του Τακτικού Προϋπολογισμού ανά ώρα διδασκαλίας για κάθε φοιτητή. Αν οι λογαριασμοί είναι σωστοί, το δημοσιονομικό κόστος για κάθε ώρα διδασκαλίας ανά μονάδα ενεργού φοιτητή ανέρχεται σε 1,79 ευρώ *(ολογράφως: ένα ευρώ και εβδομήντα εννέα λεπτά). Βέβαια, αυτό το «θεωρητικό» ποσό, για να χρησιμοποιήσω την ορολογία του ΥΠΕΠΘ, αντιπροσωπεύει μόνο ώρες διδασκαλίας στην αίθουσα. Διότι, αν συμπεριλάβουμε και τις ώρες που οι διδάσκοντες απασχολούνται εκτός αμφιθεάτρου για διδακτικά θέματα (προετοιμασία, διόρθωση γραπτών, ώρες γραφείου κ.ά.), γίνεται ευκόλως αντιληπτό ότι το «πραγματικό» κόστος για κάθε ώρα διδασκαλίας είναι αρκετά χαμηλότερο, πολύ πιθανόν να πέφτει και κάτω από το 1 ευρώ (χωρίς βέβαια να συνυπολογίζουμε όσους φοιτητές έχουν υπερβεί το όριο ν+2 έτη φοίτησης, οι οποίοι δεν θεωρούνται ενεργοί και πλέον δεν λαμβάνουν καμία απολύτως χρηματοδότηση).

Οι φορολογούμενοι ας τα έχουν αυτά υπόψη τους. Ας έχουν υπόψη τους ότι για την πανεπιστημιακή διδασκία των παιδιών τους το κράτος δίνει κάθε χρόνο λιγότερα απ' όσα οι πιο ενδεείς οικογένειες δίνουν κάθε μήνα (838 ευρώ). Ας αναρωτηθούν τι μπορούν να αγοράσουν σήμερα με 1,79 ευρώ. Ας αναρωτηθούν πώς είναι δυνατόν μία ώρα διδασκαλίας ενός γιατρού, ενός δασκάλου, ενός μηχανικού να κοστίζει λιγότερο από την ταρίφα ενός ταξί, λιγότερο από κάθε διόδιο του οδικού δικτύου, λιγότερο από επτά λεπτά ομιλίας στο κινητό, λιγότερο από τους φόρους που εισπράττει το κράτος από ένα πακέτο τσιγάρα. Ας αναρωτηθούν γιατί από τα 150-190 ευρώ του ΦΠΑ που λογικά εισπράττει το κράτος διαμέσου των 800-1.000 ευρώ που δαπανά μηνιαίως ένας εκτός έδρας φοιτητής, ο Τακτικός Προϋπολογισμός τον επιχορηγεί με μηνιαία διδασκαλία αξίας χαμηλότερης των 70 ευρώ (838 ευρώ :12). Ας αναρωτηθούν γιατί το κράτος αγοράζει φθηνά και πουλά ακριβά κι έτσι όταν είναι να πληρώσει την ακαδημαϊκή διδασκαλία, την αποτιμά σε 69,83 ευρώ για κάθε εξαμηνιαίο μάθημα, αλλά όταν είναι να πληρωθεί γι' αυτήν, όπως στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο, εκδίδει Υπουργική Απόφαση και τη χρεώνει 700 ευρώ (ΦΕΚ 1567B, 20.10.2004). Τη λεξικογραφεί καλά ο Δημητράκος την «αρωγή»: επικούρησις φιλανθρωπική. Ας προγραμματίσουμε λοιπόν ακόμη τέσσερα έτη «αναπτυξιακής» φιλανθρωπικής επικούρησης για τους φιλομαθείς παίδες της γενιάς του 1,80 ευρώ (το παραπάνω μονόλεπτο δίδεται ως αλληλέγγυα επιδότηση στα ακόμη πιο ενδεή Α-ΤΕΙ).

* Επίκουρος καθηγητής Πανεπιστημίου Κρήτης